

*Жыве Беларусь!*

# БЕЛАРУС

Address: P. O. Box 3225  
Farmingdale, NY 11735

BIELARUS/Belarusan newspaper in Free World ISSN 1054-9455  
Published by the Belarusian American Association, Inc.

№ 566 Сакавік 2010 г.  
Год выдання 60

## Зварот да беларускага народу з нагоды 92-х угодкаў БНР



Дарагія Суродзічы-Беларусы!

Ад імя Рады Беларускае Народнае Рэспублікі вітаю Вас зь вялікім нацыянальным сьвятам, Днём Волі, і жадаю Вам правесці яго зь вераю і надзеяю на лепшую будучыню. Беларускі народ даможацца волі й дэмакратыі, так як дамогся незалежнай дзяржавы. У вольным сьвеце мы ведалі, што ніякае зло ня можа быць вечным. Чыталі Трэіццю Устаўную Грамату Рады БНР, якая абвешчала незалежнасьць Беларускае Народнае Рэспублікі, і верылі, што, калі ў 1918 годзе ў такіх цяжкіх умовах наш народ здолеў выказаць сваё жаданьне быць вольным між вольнымі народамі сьвету, дык ён знойдзе ў сабе сілы ператрымаць зьдзек і няволю савецкіх часоў ды адродзіць зноў сваю незалежную дзяржаву.

Сёньня хацела-б падзяліцца з Вамі вытрымкай з Трэіццяй Устаўной Граматы, якую ўважаю асабліва натхняльнай:

*“Цяпер мы, Рада Беларускае Народнае Рэспублікі скідаем з роднага краю апошняе ярмо дзяржаўнай залежнасьці, якое гвалтам накінулі расейскія цары на наш вольны і незалежны край.*

*Ад гэтага часу Беларускае Народнае Рэспубліка абвешчаецца незалежна вольнаю дзяржаваю. На моцы гэтага трацяць сілу ўсе старыя дзяржаўныя зьвязі, якія далі магчымасьць чужому ўраду падпісаць і за Беларусь трактат у Берасьці, што забівае насмерць беларускі народ, дзелячы зямлю ягоную на часткі.”*

Дарагія Суродзічы! Памятайма гэтыя словы. Толькі свая незалежная вольная дзяржава абароніць край ад захопніцкіх замахаў на яго, зь якіх-бы бакоў яны ні йшлі. Толькі дэмакратычны ўрад здолее забяспечыць народу мірную вонкавую палітыку. Толькі свая ўлада выратуе ад заняпаду й нішчэньня нацыянальную мову й культуру.

З глыбіні сэрца жадаю Вам вытрываласці, любові да свайго прыгожага краю, веры ў будучыню й мужнасьці, якая характэрна ўсіх вольных духам людзей.

Прыйдзе час, калі наш народ будзе сьвяткаваць сваё Вялікае Сьвята Незалежнасьці й Свабоды ды з гонарам успамінаць продкаў, якія 25 Сакавіка 1918 году скінулі з роднага краю “апошняе ярмо дзяржаўнай залежнасьці”.

Жыве Беларусь!

**Старшыня Рады БНР Івонка СУРВІЛЛА**

Аддзелы БАЗА ў Нью-Ёрку і Нью-Джэрзі сумесна ладзяць урачыстае сьвяткаваньне

## 92-х УГОДКАЎ

абвешчання незалежнасьці Беларускае Народнае Рэспублікі, якое пачнецца **21 сакавіка 2010 г.** а 12:30 пападні ў гатэлі *Hyatt Regency* па адрасу:

**2 Albany Street, New Brunswick, New Jersey 08901.**

А 10:00 раніцы адбудзецца набажэнства ў царкве сьв. Маці Божэ *Жыровіцкае БАПЦ* па адрасу:

**9 River Road, Highland Park, New Jersey 08904.**

Заклікаем Вас узяць удзел у адзначэньні ўгодкаў найважней падзеі ў гісторыі Беларусі. На ўрачыстай акадэміі выступяць вядомыя дзеячы беларускай дыяспары, затым адбудзецца банкет і канцэрт.

Квіткі па замове: \$50 дарослым, \$40 студэнтам.

Квіткі пры ўваходзе: \$60 дарослым, \$50 студэнтам.

Просім замовіць месцы загадзя да 15 сакавіка 2010 г., даслаўшы аплату на адрас:

**Ms. Luda Bakunovich,  
37 Sand Hill Road,  
Kendall Park, NJ 08824**

Чэкі выпісвайце на імя *Belarusian American Association*.

Па дадатковую інфармацыю тэлефануйце:

**Юрка Азарка 732-560-8610, Віталь Зайка 718-296-1458.**

Даезд да месца сьвяткаваньня зь Нью-Ёрку аўтобусам з *NY-NJ Port Authority Bus Terminal* (8 Ave & 41 Street, New York, NY 10001) да гораду *New Brunswick*, прыпынак *Hyatt Regency*. Час у дарозе 50 хвілін.

## Натхненне радзімы

Новая выстава беларускіх мастакоў у Чыкага

**Ванкарэм НІКІФАРОВІЧ (Чыкага)**

“Беларусь у нашых сэрцах” – так названая мастацкая выстава, урачыстае адкрыцьцё якой адбылося 1 сакавіка ў Чыкага ў вялікай залі цэнтру для састарэлых “Forever Young”. Экспануюцца каля сарака (!) твораў адзінаццаці беларускіх мастакоў, якія пасля эміграцыі жылі або жывуць у нашым горадзе. Месяц сакавік быў абраны для такой выставы невыпадкова, бо менавіта 25 сакавіка адзначаецца Дзень Волі – найвялікшае нацыянальнае сьвята краіны Беларусь і беларусаў ва ўсім сьвеце.

Паслядоўная тэматычная вернасьць беларушчыне і высокі мастацкі ўзровень усіх твораў – вось асноўныя рысы гэтай незвычайнай экспазыцыі. У цэнтры яе – працы выдатнага беларускага мастака Хаіма Ліўшыца (1912 – 1994), які некалькі апошніх сваіх гадоў жыў і працаваў у Чыкага. А творчыя вытокі гэтага майстра – у Віцебску, ягоным першым настаўнікам маляваньня быў Іегуда Пэн – той, хто вучыў Марка Шагала. Магчыма таму ў цудоўным гарадзкім пейзажы “Куток старога Віцебску” мастак ня проста запрашае зірнуць на будынку старой архітэктуры: тут моцна гучыць настрой і сымболіка вяртаньня да вытокаў. Сакавітая маляўнічасць, кампазыцыйная завершанасьць, калярыстычнае майстэрства вылучае такія ягоныя пейзажныя палотны як “Вярба”, “Рака Іслач”. Мы маем магчымасьць пазнаёміцца з напісаным Хаімам Ліўшыцам яшчэ да эміграцыі першапачат-



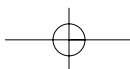
Хаïм Ліўшыц. “Куток старога Віцебску”.

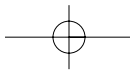
ковым накідам славутай вельмі вялікай памерам карціны “Малітва ў Менску”, працу над якой ён завяршыў непасрэдна ў Чыкага. У аснове кампазыцыі – эпізод з жыцця ў Менскім гэтта ў гады вайны. На вачох і ў тварах мужчынаў, жанчынаў, старых, дзяцей – боль, трывога, гнеў, сьлёзы... На пярэднім пляне – нечаканы аўтапартрэт: сам мастак, трымаючы сьвечку, дапытліва і зь вялікай трывогай пазірае на нас, глядачоў. У гэтай працы добра адчуваецца глыбіня задумы, спроба звярнуць увагу і як след па-філязофску асэнсаваць усе пакуты людзей у той жахлівай вайне. Нельга не адзначыць і яе адкрыта эмацыйную тэхніку жывапіснага выкананьня.

Сваеасаблівы працяг традыцый Віцебскай мастацкай школы можна ўбачыць і ў карцінах мастака Юзафа Пучынскага, які, на жаль, зусім нядаўна памёр. У ягонай жывапіснай манэры прыцягвае сакавітасьць і канцэнтрацыя фарбаў, пачуцьцяў, роздуму. Непаўторная прыгажосць прывабляе кутка радзімы, напрыклад, добра перададзена аўтарам у карціне “Вечар у Беларусі”. У такіх працах мастака як “Ля ракі Нёман”, “Коні” мы звяртаем увагу на шматаблічча каляровых адценняў, на поўны лірызму эмацыйны настрой. Адчуваецца імкненьне глыбока асэнсаваць тое, што гэты майстар малюе.

У творчым актыве вядомага мастака Ізраіля Радунскага вельмі многа твораў, на якіх адлюстраваны самыя разнастайныя краявіды Беларусі і ягонага роднага

**Заканчэньне на бачыне 4**





# Выстава Алекса Сільвановіча ў Беларусі

Фатаздымкі Алекса (Аляксандра) Сільвановіча ад 8-га лютага экспануюцца ў брацкім доме “Кінанія”, што знаходзіцца ў менскім прадмесці. Гэта другая персанальная выстава вядомага фатамайстра і фаталетапіста беларускай дыяспары, на жаль – пасмяротная (Аляксандр Сільвановіч, 1937 – 2007).

Упершыню на Бацькаўшчыне з ягонымі мастацкімі творамі гледачы пазнаёміліся ў 1994-м годзе: 40 каляровых фатаграфій, сярод якіх пераважалі амэрыканскія краявіды, былі паказаны тады ў Вілейцы ды некалькіх іншых гарадох. (Менавіта з Вілейшчыны выехала ў 1944-м годзе сям’я Сільвановічаў, ратуючыся ад набліжэння большавіцкіх парадкаў, ужо зьведаных пры “воссоединении”). На адкрыцці той выставы ў Вілейцы аўтар здымкаў прысутнічаў разам з жонкаю, а неўзабаве менскі часопіс “Мастацтва” надрукаваў грунтоўнае інтэрвю з ім ды рэпрадукцыі некалькіх паказаных пэйзажаў.

Сёлетні вэрнісаж пачаўся памінальнаю службаю – у памяць Алекса Сільвановіча і тых грамадзка-царкоўных дзеячаў беларускай дыяспары, што таксама адыйшлі ў вечнасьць. Ладзіла імпрэзу ў Менску праваслаўнае Брацтва Віленскіх мучанікаў, зь якім Алекс Сільвановіч супрацоўнічаў шмат гадоў, у тым ліку быў сябрам кураторыюму дому “Кінанія”. Асноўныя арганізацыйныя клопаты ў Беларусі леглі на спадарыню Таццяну Матрунчык, за што ёй належыць шчырае падзяка ўдавы – Ніны Сільвановіч. “Раскопваць скарбы” ў Алексавай ля-



Фотамастак Анатоль Кляшчук аглядае выставу.

бараторыі сп-ні Сільвановіч дапамагалі Надзея Запруднік і Валянціна Трыгубовіч: экспазыцыю сфармавалі так, каб паказаць розныя зацікаўленыя фатамайстра, які больш за сорок гадоў быў актыўным грамадзкім і царкоўным дзеячам ды яшчэ фіксаваў на стужку беларускія фэстывалі, сустрэчы, карацей – будні і сьвяты беларусаў Амэрыкі. З пачатку 1990-х тэматыка фатаграфій пашырылася коштам паездак на Бацькаўшчыну. Мастацкія-ж задумы праз усе гады найчасцей нараджаліся менавіта ў вандроўках ды развагах.

На вэрнісаж прыйшлі чальцы Брацтва, журналісты і фатографы, супрацоўнікі Вілейскага краязнаўчага музэю... Выступоўцы прыгадвалі свае сустрэчы і гутаркі з Алексам Сільвановічам у Беларусі і Амэрыцы, гаварылі пра ягонае самааддаанае служэньне Богу і людзям, пра дзейсную дапамогу ахвярам Чарнобылю, пра тонкае адчуваньне характава роднай прыроды і ўменьне выявіць яго пры дапамозе фотааб’ектыву... Старшыня Брацтва Віленскіх мучанікаў Мікола Матрунчык сказаў: “У кожнай справе ён адчуваў сябе паслушнікам Божым”. Фотамастак Анатоль Кляшчук: “Ён меў усе магчымасьці для творчасці, але заняўся арганізацыйнай гуманітарнай дапамогай”. Фотажурналіст Яўген Пясецкі: “Чаму зьнітае на чужыне атрымалася такім падобным на тое, што магло быць сфатаграфаваным Алексам ля яго роднай Вілейкі?”. Айцец Георгі Латушка: “У час адраджэньня 1990-х гадоў якраз нашыя замежныя суайчыннікі, сярод якіх, безумоўна, адной з самых значных і незабыўных постацей быў Алекс Сільвановіч, аказалі вельмі важны ўплыў на многіх беларусаў Бацькаўшчыны, бо яны сьведчылі, што паняцці Царквы і Бацькаўшчыны нераз’дзельныя”. Сьпэцыяльна да Алеся Камоцкага былі як працувалі завяршальныя акорды сустрэчы.

Мяркуюцца, што фотавыстава Алекса (Аляксандра) Сільвановіча ў доме “Кінанія” будзе прымаць наведнікаў да Вялікадня, а потым пераедзе ў Вілейку ў выставачную залю краязнаўчага музэю.

**В. Т.**

## “CreativFestival-2009”

Упершыню ў Фэстывалі рукадзельля “CreativFestival-2009” узяла ўдзел у якасьці майстрых-дызайнэра нашая зямлячка Ірына Варабей.



Ірына Варабей дэманструе свае працы.

Гэты форум, найбуйнейшы ў сьвеце, праводзіцца штогод у Таронта (Канада), на яго зьяжджаюцца мастакі, дызайнэры, выкладчыкі, камэрсанты з усяе Амэрыкі ды Эўропы – усе, хто мае дачыненне да гэтага віду мастацтва. Сёлетні Фэстываль праходзіў 17-19 кастрычніка у Metro Conventional Centre.

Беларуская майстрыха, сябра Канадзкой асацыяцыі вышывальніцаў Ірына Варабей брала ў ім удзел пад эгідаю канадзкага часопіса “A Needle Pulling Thread”, які сёлета пачаў супрацоўніцтва зь ёю. Часопіс ставіць за мэту прэзэнтаваць канадзкіх дызайнэраў, і гэта вельмі адметна, што калекцыя вышыванак Ірыны выстаўлялася пад ейным персанальным брэндам “Spirit of Belarus”. Такім чынам пакладзены пачатак удзелу беларускага сучаснага вышывальнага мастацтва на такім буйным міжнародным Фэстывалі, як таронтаўскі “CreativFestival”.

Большасьць працаў Ірыны Варабей выкананыя ў сучасных тэхніках, але ўсе яны заснаваны на беларускіх вобразах і традыцыйных арнамантах. Вышыўка – мастацтва спэцыфічнае. Большыня майстрыхаў-аматараў вышывае па набытых схемах, створаных іншымі дызайнэрамі. Таму Ірына, паставіўшы за мэту прэзэнтаваць беларускае для амэрыканскіх майстрых, ня толькі робіць выставы сваіх вышыванак, але стварае і схемы, якія можна

набыць, каб вышыць такі-ж узор для сябе. “Я хачу, – гаворыць Ірына Варабей, – каб беларускае зрабілася модным для сучасных вышывальніц, як, напрыклад, у свой час тут успыхвалі моды то на індзейскае, то на японскае. А для гэтага трэба стварыць устойлівы візуальны беларускі вобраз. Гэным цалкам можа стацца нашая беларуская традыцыйная сымболіка – яна вельмі ўражвае канадзкіх дызайнэраў. А яшчэ спрактыкаваных амэрыканскіх майстрыхаў можна ўразіць і цікавай тэхнікай. Таму я стараюся засвоіць новыя тэхнікі і таксама стварыць нешта новае. Такія фэстывалі – вельмі добрая школа, бо я-ж яшчэ вучуся сама. Я некалькі гадоў марыла трапіць на гэты Фэстываль у якасьці ўдзельніцы-дызайнэра, бо як простая наведвальніца дагэтуль не прапускала ніводнага. Цяпер мару, каб на наступных імпрэзах побач з маімі зьявіліся і працы іншых беларускіх майстрыхаў, бо менавіта іх я і хачу натхніць сваімі працамі пайсці за мною ў гэты такі цудоўны, такі разнакакі, крэатыўны сьвет сучаснага рукадзельля.”

Працы І. Варабей можна ўбачыць на сайце: [www.iv.belaruscanada.com](http://www.iv.belaruscanada.com)

**Ірына АКСЭНАВА**

## Навіны гуртка БАЗА ў Вашынгтоне

Царговы сход гуртка Беларуска-Амэрыканскага Задзіночання ў горадзе Вашынгтоне, у якім таксама ўзялі ўдзел новыя сябры, адбыўся 20 лютага.

Сход пачаўся з абмеркаваньня дзейнасьці гуртка за апошнія месяцы. Найбольш пасыяховымі былі прызнаныя акцыі пратэсту супраць цензуры нацыянальнай часткі сеткі Інтэрнэт, якія ладзіліся каля будынкаў беларускай амбасады (16 студзеня) і Newseum (16 лютага). Акцыя каля музэя навінаў, падчас якой актывісты гуртка раздавалі ўлёткі, прыцягнула ўвагу СМІ. На наступны дзень артыкул пра яе зьявіўся на сайце “Голас Амэрыкі”. Падтрымку пратэсту выказала дырэктар Вашынгтонскага бюро “Рэпарціраў бяз межаў” Клацільда Ле Коз.

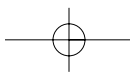
Асабліваю ўвагу ўдзельнікамі сходу надалі абмеркаваньню імпрэзаў да ўгодкаў незалежнасьці БНР (25 Сакавіка). Сьвяточны вечар плянуецца правесыць ў Амэрыканскім Унівэрсытэце. Сход абмеркаваў дзейнасьць гуртка на перспектыву: візыты ў Кангрэс ЗША, ускладаньне вянка да Помніка Ахвярам Камунізму, наведваньне эўрапейскіх амбасадаў падчас традыцыйнага Дня Адчыненых Дзьвярэй у траўні, акцыі да Дня Салідарнасьці зь Беларуссю, удзел у міжнародным фэстывалі ў Амэрыканскім Унівэрсытэце, кінапрагляды ды інш.

Сход зацьвердзіў ранейшае рашэньне аб адлічэньні сродкаў на Галоўную управу БАЗА. Былі таксама абмеркаваныя прапановы Галоўнай управы аб сяброўстве ў БАЗА.

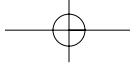
Напрыканцы сходу было абранае новае кіраўніцтва гуртка ў складзе двух сустаршыняў Алесі Кіпель і Вячаслава Бортніка, скарбніка Алесі Сёмухі, а таксама сакратара Вольгі Чарныш. Вольга – новая асоба ў БАЗА, але ўжо пасьпела праявіць актывнасьць і зацікаўленасьць беларускай справай. Яна рэдагуе папулярны беларускі блёг [www.belarusdigest.com](http://www.belarusdigest.com), піша ў Belarusian Review, працуе над стварэньнем сайту Галоўнай управы БАЗА.

Празь некалькі дзён пасля сходу, прадстаўнік гуртка разам з сябрамі Галоўнай управы наведаў Агенцтва Злучаных Штатаў па міжнародным разьвіцці (USAID) з мэтай абмеркаваньня праблемы кантролю беларускімі ўладамі сеткі Інтэрнэт.

**Вячаслаў БОРТНІК, сустаршыня Вашынгтонскага гуртка БАЗА**







## Рэцэнзія

### Фундаментальная публікацыя

У Нью-ёркаўскім выдавецтве выйшла летась вялікая праца даследніка беларускай рэлігійнай гісторыі Юр'я Гарбінскага пад заг. "Беларускі рэлігійны друк на Захадзе: пэрыёдыка, графічныя друкі (1945-2005)". У кнізе 884 старонкі, шмат ілюстрацыяў, якасныя пера і пераплёт.

Першая рэцэнзэнтка гэтай публікацыі Наталья Гардззенка на сайце газеты "Наша Ніва" (8 траўня 2009) напісала, што гэта – "грунтоўнае на сёння аналітычнае даследаваньне". Слушная ацэнка. Да яе трэба дадаць заўвагу, што кнігай гэтай будучы плённа карыстацца далейшыя даследнікі ў вывучэньні аднаго з найбольш масавага праяўленьня беларускага эмігра-

цыйнага жыцця – рэлігійна-публікацыйнай дзейнасьці. Трэба нагадаць, што ў Беларусі пад атэстычнай савецкай уладай рэлігійныя – дакладней, антырэлігійныя – публікацыі насілі выключна прапагандысцкі характар. Такім чынам, кніга Гарбінскага – вартасны ўклад у вывучэньне цэлай эпохі нашай мінуўшчыны.

Даследаваньне эміграцыйнага пэрыядычнага друку якога-б ні было роду, рэлігійнага ці сьвецкага – адно з найцяжэйшых. Даследнік Гарбінскі стаяў тут перад вельмі складаным заданьнем. А гэта таму, што сама зьява эміграцыйнага друку стыхійная: пэрыёдыкі зьяўляліся на сьвет у хаатычных умовах, часта былі бібліяграфічна няпісьменнымі, нікім ня ўлічваліся, не перахоўваліся арганізаваным парадкам. У дачыненні да некаторых аспектаў эміграцыйнага друкаванай спадчыны адсутнічае якая-б там ні было інфармацыя. Мала таго, аўтар кнігі адважыўся ўзяцца за агляд публікацыяў па ўсіх краінах Захаду, усіх кантынэнтах расьсяленьня беларускай дыяспары. У выніку атрымалася

кніга, у якой разгледжаны: рэлігійная пэрыёдыка як прадмет даследаваньня; зьмест, абсяг і спэцыфіка друку; шляхі і параметры разьвіцця друку; статыстыка; графічныя друкі. Выданьне забясьпечанае паказнікамі й дадаткамі.

Зразумела, што пры гэтым тэматычным ахопе ды пры інфармацыйна забытаным аб'екце даследаваньня, у кнізе выявіліся недахопы. Яны сталіся галоўным акцэнтам другой рэцэнзіі аўтарства вышэй згаданай сп-ні Натальі Гардзёнкі. Рэцэнзія апублікавана ў "Запісах БНІМ" (№32-2009, с. 544-561). Назваўшы ў "Нашай Ніве" кнігу Гарбінскага "грунтоўным на сёння аналітычным даследаваньнем", сп-ня Гардзёнкі ў "Запісах" піша, што ў кнізе "за пералікамі й падлікамі не ідзе ніякага аналізу" (547). І разам з тым прызнае, што "сур'ёзная аналітыка (эміграцыйнай – Я.З., В.К.) пэрыёдыкі падаецца задачай на сёння невырашальнай, тым больш для аднаго даследніка" (545). Тым ня менш, рэцэнзэнтка адзначыла і шэраг дадатных бакоў публікацыі.

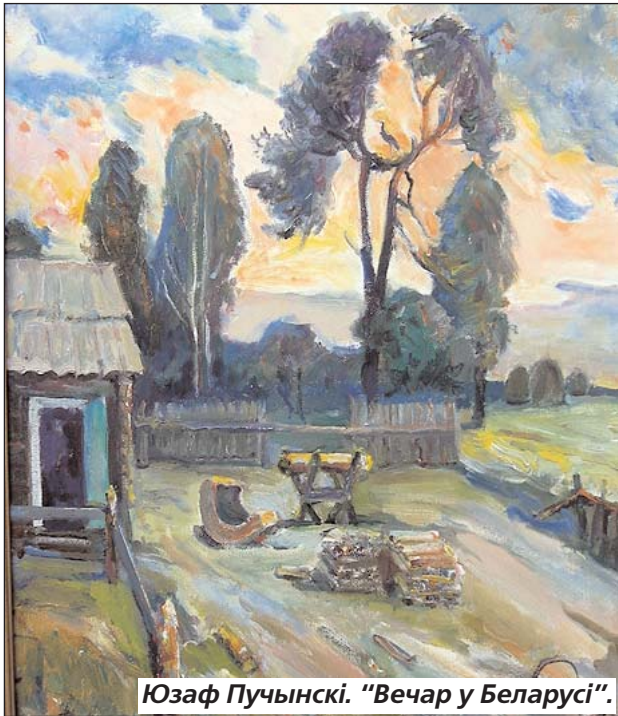
Каб разблытаць супярэчлівасьць у дзеньных ацэнках, хочам падкрэсьліць, што крытычныя заўвагі сп-ні Гардзёнкі аніяк не касуюць высокай вартасьці кнігі Гарбінскага. Пра яе якраз слушна выказаўся ў сваёй рэцэнзіі сп. Ванкарэм Нікіфаровіч у газэце "Беларусь", падсумаваўшы: "Знаёмства са зьместам і падрабязнасьцямі гэтай кнігі... дае неабходнае адчуваньне сур'ёзнасьці і глыбіні зробленага ў беларускай дыяспары за многія гады" ("Беларусь" №562, лістапад 2009). І сапраўды, вартасьць кнігі Юр'я Гарбінскага заключаецца ў тым, што гэтай публікацыяй закладзены трывалы пачатак – і стымул – для далейшага вывучэньня беларускага рэлігійнага друку на Захадзе, аднаго з самых важных аспектаў як гісторыі беларускай дыяспары, гэтак і гісторыі Беларусі ў цэлым.

Як сувьдаўцы "Запісаў", мы вітаем далейшае абмяркоўваньне закранутых вышэй пытанняў.

**др. Янка ЗАПРУДНІК,  
др. Вітаўт КІПЕЛЬ**

## Натхненныя радзімы

Заканчэньне з бачыны 1



Юзаф Пучынскі. "Вечар у Беларусі".

Менску. Ён працуе ў асноўным у тэхніцы акварэлі. На гэтай выставе прывабліваюць ягоныя працы "Сквер імя Янкі Купалы" і "Наш двор". Мастак падкрэсьлівае прыгажосць у звычайных гарадзкіх краявідах; у агульную лірычную танальнасьць нібы ўрываюцца нечаканыя, бы непаслухмяныя, каляровыя штрыхі, і гэта выклікае пачуцьцё радасьці.



Ізраіль Радунскі. "Наш двор"

Побач – працы вядомага беларускага мастака Мая Данцыга. Ён жыве і працуе ў Менску, але часта прыязджае да сваякоў у Чыкага і тут піша свае творы. Дзеля гэтай выставы былі прапанаваныя карціны-ўспаміны "Навальніца прайшла", "Восень на Менскім моры", "Лодачка". Гэтыя творы – сьведчаньне калярыстычнага майстэрства мастака, ягонага арыгінальнага падыходу да кампазыцыі, дасканалы валоданьня насычанай тэхнікай жывапісу. А побач гледачы могуць убачыць творы таленавітага мастака Данііла Цырліна, які жыў і

працаваў у Беларусі, але трагічна загінуў васьмью амаля трыццаць гадоў таму. Прываблівае ягоны палемічны пошук, накіраваны супраць афіцыйных рэкамендацыяў свайго часу; гэта адчуваецца ў ягонай карціне "Зімовыя прасторы" (масла) і ў, напісаных пастэлюю, працах "Пэйзаж" і "Стары самавар".

Мастак і скульптар Міхаіл Ліўшыц прапанаваў для выставы некалькі пэйзажаў, створаных яшчэ ў Беларусі. Прыгажосць роднага краю добра адчуваецца ў карціне "Жнівень", дзе мы бачым шматплянавую перспэктыву сельскай мясцовасьці менавіта ў гэты час на пачатку восені. Аўтарскае максімальнае набліжэньне да прыроды прываблівае ў ягонай карціне "Дарога". Цікавыя па кампазыцыі і каляровай фактуры ягоныя пэйзажы "Вечар", "Зарослае возера", напісаныя (як падкрэсьлівае сам аўтар) каля Ракава.

У працах мастака Леаніда Асеньяга заўсёды адчуваецца разнастайнасьць творчых накірункаў. І на гэтай выставе мы бачым поўныя экспрэсіі і лірычнага настрою



Леанід Асеньяга. "Вуліца Гандлёвая".

палотны "Менск, вуліца Гандлёвая" і "Менск, рака Свіслач". Нельга не звярнуць увагу на асаблівы шэра-срэбрысты калярыт гэтых працаў, якія нібы вяртаюць гледача ў мінулае, заклікаюць да ўспамінаў. Імпрэсіянісцкія матывы бачацца ў ягоных карцінах "Чаромха", "Восень", "Беларусь маіх дзядоў".

Даволі рэдка выстаўляецца мастачка Соф'я Асеньяга. Напісаны маслам яе пэйзаж "Летні дзень" вылучаецца нібы клясычнай кампазыцыяй, але ў ім добра адчуваецца аўтарскі погляд, аўтарскія эмоцыі, сваё, асабістае. Высокі прафэсійны ўзровень у перадачы шматлікіх каляровых адценьняў паказвае мастачка ў карціне "Кветкі ў майстэрні". А два цікавыя палотны – "Нацюрморт з керамікай" і "Нацюрморт з яблыкамі" – сьведчаць аб тым, што аўтарка і гэтым жывапісным жанрам можа зацікавіць шматлікіх гледачоў.

Незвычайная яскравая індывідуальнасьць чытаецца ва ўсіх працах таленавітага мастака Дзімітрыя Башко. У кожнай ягонай карціне схаваны выяўленчы сымбаль, сэнс ідэі альбо вобразу, пэўная тэматычная загадка. Напрыклад, у аснове кампазыцыі "Купальская ноч" – жаночы партрэт, прыгожы задумлены твар з крыху трывожным поглядам вачэй. Незвычайная кампазыцыя і ў карціне "Схаваны час". Мы бачым вялікую рыбину ў нейкай падводнай прасторы, на мяжы якой – абрысы самых розных старадаўніх архітэктурных помнікаў і ансамбляў. Моцнае ўражаньне пакідае карціна, якую ён назваў "Слуцкая брама". У цэнтры яе – птушка, што вылятае з

варотаў добра вядомага помніка архітэктуры. А на фоне і за аблокамі мы можам убачыць выявы і абрысы вялізных хмарачосаў і архітэктурных помнікаў Чыкага... Аўтар нібы падкрэсьлівае, што гэтая птушка прыляцела сюды, як і ён, зь Беларусі. А злучае ўсё гэта аснова: крывава беларуская зямля, выпісаная ў гэтай карціне (акрылік) чырвонымі фарбамі вельмі сакавіта і эмацыйна.

Мастак Віктар Колас пераехаў у Амэрыку параўнаўча нядаўна. Але тут ён пасьпяхова працуе і піша цікавыя палотны, пераважна ў жанры пэйзажу. Прыгажосць роднай зямлі, лірычны настрой, удалае спалучэньне дакладнасьці прыроды і свайго ўяўленьня, – усё гэта бачыцца ў ягоных карцінах "Поўдзень", "Рака Беразіна", "Цецеруковы ток". Так і хочацца паехаць туды, у тая мяс-

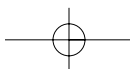


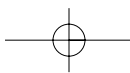
Віктар Колас. "Поўдзень".

ціны, пабыць там, падумаць, паразважаць... Сваеасаблівы фінал гэтай выставы – праца "Знойдзенае ў Кентукі" Анатоля Ўпарты, які зусім маладым прыехаў у Амэрыку, тут працягваў навучаньне і стаў прафэсійным мастаком. Анатоль прызнаўся, што любіць часта наведваць штат Кентукі, дзе многае нагадвае яму Беларусь: палі, узгоркі, людзі адкрытыя, непасрэдня... Так і ўзьнікла задума арыгінальнай жывапіснай працы: вялікая галіна клёну нагадала мастаку многае бачанае на радзіме.

На ўрачыстым адкрыцьці экспазыцыі з прывітальнымі словамі выступілі дырэктар Цэнтру "Forever Young" Марта Літас, арганізатары выставы Барыс Цынман і Ванкарэм Нікіфаровіч, старшыня беларускага зямляцтва Іосіф Кацман, мастак Ізраіль Радунскі. Затым адбыўся вялікі канцэрт, у час якога гучалі беларускія народныя песні і песні з рэпэртуару славуных "Песьняроў". Іх выконвалі Барыс Дубноў, Броня Коган, Ірына Вайль, Марат Віленскі, Улад Васількоўскі. Свой "Менскі вальс" і сваю аўтарскую песню "О Беларусь, мая шпышына" на словы Ўладзімера Дубоўкі выканаў паэт і кампазытар Міхась Клейнер. Нядаўна ў Чыкага пераехаў вядомы кампазытар, паэт, рэжысэр і выканаўца Барыс Насоўскі. Мы пачулі ягоныя песні "Край мой крынічны", "Вяртаньне ў юнацтва", а таксама "Песьню пра маленькую станцыю" на словы паэта Давыда Сімановіча. У час выкананьня многіх песень усе ў залі дружна падпявалі.

На гэтай выставе у Чыкага мы ўбачылі творы некалькіх мастакоў, розных па лёсу, па ўзросьцу, па творчых манэрах. Але вельмі адчувальна, што аб'ядноўвае гэтыя творы жывапісу агульны сьветапоглядны, эмацыйны і маральны падтэкст, выказаны ў назве экспазыцыі: "Беларусь у нашых сэрцах". Упэўнены, што подых гэтага падтэксту застанецца і ў сэрцах тых, хто прыйдзе ўбачыць гэтыя яскравыя і хвалючыя карціны. **Б**





# Весткі й Паведамленьні

Нью-Ёрскага аддзелу Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня  
**Viestki j Paviedamlenni**  
**Belarusan American Association, Inc.**

✉ 166-34 Gothic Drive, Jamaica, N.Y. 11432 Сусьветнае сеціва: [www.baza-belarus.org](http://www.baza-belarus.org) № 3 (530)

## Лютаўскі сход нью-ёрскага аддзелу БАЗА

У нядзелю 14 лютага 2010 году ў Фундацыі імя П. Крэчэўскага прайшоў чарговы, лютаўскі сход Нью-Ёрскага аддзелу Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня.

Напачатку сходу старшыня аддзелу Віталь Зайка выступіў з кароткім аглядам падзеяў у Беларусі за апошні месяц. Сярод узгаданых падзеяў была адмова рэгістрацыі руху “Маладая Беларусь” і партыі БХД, кампанія БНФ супраць новага мыта на аўты, “рабочы” візыт Лукашэнкі ў Швайцарыю, візыт у Менск былога старшыні Эўразьвязу Пётэрлінга, нафтавае пагадненьне з Расеяй пра пастаўкі і тарыфы, зьнішчэньне вітражу з Пагоняй у Віцебску, канфлікт рэжыму з Польшчай дзеля непрызнаванага ўладамі кіраўніцтва Саюзу палякаў у Беларусі, а таксама адкрыцьцё Алімпіяды ў Ванкувэры, на якой выступаць каля 50 беларускіх спартоўцаў.

Сакратар аддзелу Валянціна Якімовіч, выступіла з паведамленьнем пра традыцыйныя сьвяты, якія адзначаюцца ў лютым-сакавіку, і адзначыла, што запазычаньне такіх не ўласцівых беларусам сьвятаў як Дзень сьв. Валентыны, кітайскі новы год і падобных, нажал, супраджаецца бракам ведаў пра сваю, беларус-

кую культуру і гісторыю і адсутнасьцю інфармацыі пра беларускія традыцыйныя сьвяты, як “Гуканьне Вясны”, якое адбываецца ў сакавіку. Спн. Якімовіч распавяла пра сутнасьць гэтага сьвята і заклікала прысутных прыняць удзел у ім у наступным месяцы.

Затым старшыня Нью-Ёрскага аддзелу Віталь Зайка паведаміў прысутным пра становішча, што склалася вакол карыстаньня памешканьнем Фундацыі імя П. Крэчэўскага. Ён адзначыў, што за ўвесь час існаваньня Фундацыі яе кіраўніцтва ніколі ня брала грошай зь Нью-Ёрскага аддзелу за карыстаньне памешканьнем для рэгулярных сходаў, а таксама розных іншых імпрэзаў. Пасьля таго, як страшэнём Фундацыі быў абраны сп. Вячка Станкевіч, пачаліся праблемы перш з доступам да памешканьня, калі без папярэджаньня быў зьменены замоч у дзьвярах, а потым праз некалькі месяцаў было паведамлена, што аддзел БАЗА мусіць плаціць за свае паседжаньні 25 даляраў за гадзіну, мінімальны час аплаты – тры гадзіны.

Затым пачалася адкрытая дыскусія, якая часам набірала эмацыйныя і пэрсанальныя рысы. Скарбнік Фундацыі Валеры Дворнік заявіў, што ў Фундацыі неаб-

ходна рабіць рэмонт, “а на якія сродкі гэта рабіць?” Калі яму было зададзенае пытаньне, колькі сродкаў Фундацыя атрымлівае ад здачы ў арэнду двух кватэраў у гэтым самым будынку, сп. Дворнік адмовіўся на гэта пытаньне адказаць. Старшыня Галоўнай управы БАЗА Вячка Станкевіч папрасіў у прысутных “прабачэньня за тое, што тут адбываецца”. Затым ён распавёў пра Кангрэс БАЗА і чамусьці пра выбары на ім Рады Дырэктараў, тады як насамрэч на апошніх двух Кангрэсах абіраліся Старшыня і зацьверджаная ім Галоўная ўправа, але пра Раду Дырэктараў гаворкі не было. Далей сп. Станкевіч паведаміў пра зварот групы дэлегатаў аб скліканьні надзвычайнага Кангрэсу, што “Галоўная ўправа разгледзела яго і вырашыла, што няма падставаў склікаць надзвычайны Кангрэс”. Сп. Станкевіч таксама адзначыў, што некаторыя з тых дзесяці дэлегатаў, якія падпісалі зварот аб надзвычайным Кангрэсе, па ягоных зьвестках, “адклікалі свае подпісы”. Калі яму было зададзенае пытаньне, ці не ў выніку ягонай “апрацоўкі” тых дэлегатаў гэта адбылося, сп. Станкевіч стаў стукаць кулаком па стале. Затым ён пералічыў, што было зроблена новай Радай Дырэктараў Фундацыі імя П. Крэ-

чэўскага зь ім на чале, што зьвялося да паведамленьня аб архіве й бібліятэцы, якія фактычна існавалі тут і раней. Далей сп. Станкевіч сказаў: “На працягу апошніх году вядзецца рэмонт, які вельмі патрэбны. Дзеля таго, каб прыняць чыста гаспадарчы падыход, і каб людзі не думалі, што ўсё так лёгка даецца, вырашылі ўвесці аплату. Ніколі не казалася, што мы выганяем. А толькі кажам, што трэба адказнасьць за ўсё”.

Сп. Антон Шукелойць, папярэдні старшыня Галоўнай управы БАЗА і сябар Фундацыі імя П. Крэчэўскага, які ў свой час, дарэчы, быў сьведкам вуснай дамоўленасьці між Фундацыяй і аддзелам пра бясплатнае карыстаньне памешканьнем, прапанаваў сп. Станкевічу свае ўласныя 100 даляраў у якасьці аплаты за залю, ад чаго сп. Станкевіч катэгарычна адмовіўся. Затым сп. Шукелойць распавёў пра тое, што роля і ўплыў БАЗА пастаўлены пад пытаньне праз крокі накіталт увядзеньня аплаты за правядзеньне сходаў, і што такія пастановы не працуюць нікому на карысьць. Ён адзначыў таксама, што паасобныя аддзелы БАЗА мелі свае чартары і не падпарадкоўваліся непасрэдна Галоўнай управе БАЗА.

Затым у разьдзеле “Рознае” адбылося знаёмства з гасьцямі аддзелу, прагучэлі абвесткі.

**Віталь ЗАЙКА**

### ЗАЯВА аддзелу БАЗА ў Нью-Джэрзі ў справе нелегітымнасьці Галоўнай управы

Уважліва разгледзеўшы змест заявы Нью-Ёрскага аддзелу Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня (БАЗА), надрукаванай у лютаўскім нумары газэты “Беларус”, і зьвязаныя з ёю акалічнасьці, управа аддзелу БАЗА ў Нью-Джэрзі на сваім паседжаньні 5 сакавіка сёлета паставіла, што яна падтрымоўвае заяву 20% дэлегатаў апошняга Кангрэсу БАЗА аб скліканьні надзвычайнага Кангрэсу БАЗА па прычынах, пазначаных у гэтай заяве, і далучаецца да Нью-Ёрскага аддзелу з патрабаваньнем у адрас Галоўнай управы БАЗА склікаць надзвычайны Кангрэс БАЗА.

Калі гэтае патрабаваньне аб скліканьні надзвычайнага Кангрэсу БАЗА ня будзе Галоўнай управы БАЗА выкананае ў тэрмін 30 дзён ад публікацыі цяперашняй заявы, аддзел БАЗА ў Нью-Джэрзі далучыцца да Нью-Ёрскага аддзелу БАЗА ў прызнаньні нелегітымнасьці Галоўнай управы БАЗА.

**Аддзел Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня ў Нью-Джэрзі**

### Наступны СХОД нью-ёрскага аддзелу БАЗА пройдзе 14 сакавіка 2010 г. у Фундацыі Крэчэўскага па адрасу:

**166-34 Gothic Drive, Jamaica, NY 11432**

Дзеезд цягніком падземкі F да прыпынку 169th St; адтуль 2 блёкі да скрыжаваньня 167-й вул. і Ўтык Драйв.

Пачатак сходу а 1:00 папаўдні.

### Уплаты ў нью-ёрскі аддзел БАЗА Ахвяраваньні й складкі:

В. Бортнік .....	50	Т. Каўшовік .....	50
Н. Брылеўская .....	50	М. Клакоцкі .....	50
В. Едзіновіч .....	50	М. Мароз .....	50
Я. Іваноў .....	50		
С. Карней .....	50	<b>Шчыры дзякуй!</b>	

Для лепшай інфармаванасьці сяброў БАЗА і чытачоў “Беларуса” ніжэй падаецца поўны тэкст заявы аб неабходнасьці скліканьня надзвычайнага Кангрэсу БАЗА, якая была накіраваная ў Галоўную ўправу БАЗА ў сьнежні летась.

### ЗАЯВА аб патрэбе надзвычайнага Кангрэсу

Падчас падрыхтоўкі і правядзеньня апошняга Кангрэсу БАЗА 30 траўня 2009 г. у Гайлэнд-Парку, Нью-Джэрзі, былі выяўленыя парушэньні Статуту БАЗА, якія паўплывалі на вынікі галасаваньня падчас Кангрэсу і перашкодзілі поўнай інфармаванасьці дэлегатаў Кангрэсу ў справах і пытаннях, што належаць да іхнай кампэтэнцыі.

Сярод парушэньняў былі наступныя:

**1.** Неправамоцнае дэлеганьне аддзелам БАЗА ў Кліўлэндзе, Агаё, галасоў ад свайго аддзелу, пры нявызначанай колькасьці сяброў і нявызначанай працэдурі рэгістрацыі сяброўства ў аддзеле на момант выбараў дэлегатаў.

**2.** На парадак дня Кангрэсу былі без належнай статутовай працэдурі пастаўленыя пытаньні, якія адвольна былі названыя належачымі да кампэтэнцыі Галоўнай управы і, як такія, не патрабуючы абмеркаваньня падчас Кангрэсу, што не падцьвярджаецца тэкстам Статуту або іншымі рэгуляцыямі.

**3.** Быў адсутны тэкст пастановы Галоўнай управы, па якой праводзілася галасаваньне на Кангрэсе. Прыняцьце гэтай пастановы не было пацьверджана адпаведным праколам Галоўнай управы.

**4.** Падчас Кангрэсу было адвольна прызнанае сяброўства асобы, якая не аформіла належным чынам сваё далучэньне да БАЗА і была абраная дэлегатом Кангрэсу ад Нью-Ёрскага аддзелу БАЗА ў парушэньне Статуту. Наогул пастановы аб тым, хто мае права голасу падчас выбараў дэлега-

таў на Кангрэс былі адвольна накінутыя Галоўнай управы без належнага абмеркаваньня і зацьверджаньня з удзелам кіраўнікоў усіх аддзелаў.

**5.** Кампэтэнцыя Галоўнай управы і кампэтэнцыя Кангрэсу не былі належна размежаваныя, што пакінула месца для адвольнага трактаваньня Статуту і ўжываньня працэдур, якія могуць лічыцца аднабаковымі акцыямі Галоўнай управы і яе дзеючага старшыні.

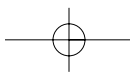
**6.** Галоўная ўправа стварала перашкоды для сябраў Рэвізыйнай камісіі ў пытаннях, зьвязаных з ажыцьцяўленьнем іхных функцыяў. На Кангрэсе не была прадстаўленая справаздача Рэвізыйнай камісіі.

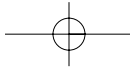
Такім чынам, вышэйпазначаныя парушэньні вымагаюць правядзеньня надзвычайнага Кангрэсу згодна з Статутам і папярэдняга выпраўленьня дапушчаных пры падрыхтоўцы Кангрэсу хібаў. Для працэдур правядзеньня паўторнага, надзвычайнага Кангрэсу патрэбная згода 20% (9 чалавек з 45) ад заяўленых дэлегатаў. Сакратарыят Кангрэсу павінен як хутчэй прадставіць усім дэлегатом поўны працякол Кангрэсу БАЗА ад 30 траўня 2009 г.

**Дэлегаты В. Зайка, В. Якімовіч, М. Клакоцкі, В. Балашчанка, І. Куніцкі, Ю. Ляоненка, В. Гойдзь, Ю. Азарка, А. Грошаў, Н. Карповіч, Т. Кулакевіч Сьнежань 2009 г.**

### ПАПРАЎКА

У тэксце Заявы Нью-Ёрскага аддзелу БАЗА, апублікаванай на 5-й бачынцы ў папярэднім нумары газэты “Беларус” за люты 2010 г., замест слова “Управа” павінна быць слова “кіраўніцтва”. За выняткам гэтай недакладнасьці рэшта тэксту адпавядае сапраўднасьці.





## Нашая фанатэка

# “Мроя”: нараджэньне легенды



Магу з кім заўгодна паспрачацца, што няма лепшага падарунка для старога аматара беларускага року, чым перавыданьне на CD-носьбіце альбому “Дваццаць восьмая зорка” легендарнага гурта “Мроя”. Нагадаю, гэты дыск – першы альбом беларускай сучаснай музыкі, выдадзены яшчэ ўсесаюзнай фірмай гуказапісу “Мелодія” ў далёкім 1989-м годзе. Па-другое, за той час, які эксплюатуе гэтую вінілавую кружэлку шматлікія калекцыянеры, усе ейныя гукавыя дарожкі зношаны да такога стану, што не заўсёды даюць паўнаватаснае ўяўленьне пра творчасць і гучаньне гурта “Мроя”. Вось таму вядомы выдавецкі лэйбл БМА group прапанаваў слухачам у сэрыі “Беларускі Музычны Архіў” даўгачаканы падарунак: лічбавы ўвасабленьне знаннага рарытэту, які так маляўніча сымбалізаваў перабудовачную атмасфэру 80-90-х гадоў мінулага стагодзьдзя.

Гісторыя гэтага дыску па-свойму захапляючая і ўжо дастаткова поўна выкладзеная ў шматлікіх беларускіх і замежных выданьнях, прысьвечаных айчыннаму рок-руху. Але ў дадзеным выпадку крыніцай яе спазнаньня для сучасных слухачоў зьяўляецца аўтарызаваная біяграфія гурта “Ix Мроя, ix N.R.M.”, якую стварыў Віктар Дзятліковіч, таксама як і першая рэцэнзія на гэты вінілавы дыск аўтарства музычнага крытыка Вітаўта Мартыненкі з нашай сумеснай кнігі “222 альбома беларускага року і ня толькі...”

Для шматлікіх прыхільнікаў гурта “Мроя” гэты дыск – своеасабліва “машына часу”, якая вяртае ў маладосьць, у гады надзеяў і веры ў лепшы лёс і незалежнасьць нашай краіны. У мяне-ж, як былога старшыні рок-клубу “Няміга”, гэты рэліз выклікаў даўнія ўспаміны пра акалічнасьці ўзаемаадносінаў паміж музыкамі, якія ўсталёўваліся ў той час. Маю на ўвазе дастаткова гарачыя спрэчкі зь некаторымі ўдзельнікамі клубу, якія даводзілі, што “Мроя” “гурт непрафэсійны, ня ўмее граць” і іншае. Прыходзілася тлумачыць, у чым моцныя бакі “Мроі”, а над чым яшчэ ім, сапраўды, прыйдзеца прапрацаваць. Успамінаю таксама і шчырыя гутаркі з басістам “Мроі” Юрасём Ляўковым адносна будучых імпрэзаў рок-клубу “Няміга”, а таксама пэрспектываў айчыннага рок-руху ўвогуле. Мне заўсёды імпанавалі разважлівасьць і аналітычны склад думаньня Юрася, тады супрацоўніка адного з навукова-даследных інстытутаў.

Не забудзеца таксама і пачуцьцё распачы, якое выклікала навіна пра тое, што амаль усіх музыкаў “Мроі” прызвалі ў савецкае войска. Бо тады “Мроя” разам з гуртамі “Бонда” і “Магістрат” складалі касцяк пачынальнага айчыннага рок-руху. І калі “мрайчукі” (так клікалі ўдзельнікаў гурта ў беларускіх асяродках) сталі жаўнерамі, ладная частка нацыянальна свядомых музыкаў ў іх асобах перастала ўплываць на рок-падзеі ў нашай краіне. Затое мая роспач зьянялася гонарам за беларускі рок, калі песні “Мроі” я прапанаваў для праслухоўваньня ўдзельнікам першай навукова-практычнай канфэрэнцыі “Рок-музыка як сацыякультурны фэнамэн” (Сьвярдлоўск, 1988). Нават расейскія слухачы адзначалі арыгінальнасьць музычнага ўвасабленьня песень, арганічнасьць беларускай мовы і рытмаў року.

Да таго-ж, выхад дыску актуалізаваў удакладзены аднаго з інтэрнэт-матэрыялаў, які зьвязаны з “Мрояй”. Так, у сусьветным павуцінні можна прачытаць наступнае: “...гурт „Мроя”, што так пужаў чыноўнікаў сваёй „антысавецкай” грамадзянскай пазыцыяй, нарэшце атрымаў атэстацыю ў гарвыканкаме. Цяпер музыканты маглі даваць канцэрты й не баяцца, што іх разгоняць, афіцыйна выдаваць свае запісы, атрымліваць грошы за сваю музычную дзейнасьць і г. д. Гэтую акалічнасьць адразу-ж скарысталі музычныя журналісты Анатоль Мьяльгуй і Вітаўт Мартыненка. Улетку 1989 г. яны даслалі ліст на маскоўскую студию гуказапісу “Мелодія” з прапановай зрабіць запіс песень таленавітых музыкаў з гурту „Мроя”. У гурта ўжо былі сякія-такія аматарскія запісы („Стары храм”, „Зрок”), зробленыя з дапамогай двухшпультных магнітафонаў. Дзіва, але факт – кіраўнікі “Мелодии” адраагавалі даволі хутка й празь некалькі месяцаў даслалі ў Менск вялікую перасоўную станцыю МСА дзеля запісу альбому „Мроі” (<http://www.titor.ru/details.php?id=73251>).

Насамрэч разам зь Вітаўтам мы “бамбавалі” лістамі тую самую “Мелодию” яшчэ з 1985-га году, калі пра перабудову ніхто і ня чуў! У маім архіве няма копіяў той перапіскі, але захавалася звычайная адпіска галоўнага рэдактара фірмы Б. Васільева, у якой той па бюрактра-

ных падзеяў, якія ўзнаўляюць гістарычныя старонкі айчыннай рок-музыкі, транслююць ідэалы яе пачынальнікаў у тым выглядзе, у якім яны былі дэклараваныя ў пачатку шляху тагачаснага пакаленьня рок-музыкаў.

І гэтая даклярацыя зафіксаваная ва ўзгаданым альбоме. Маю на ўвазе званы гіт “Я – рок-музыкант”. Добра памятаю першы пасьля вяртаньня з войска выступ “мрайчукоў” на фэсце “Тры колеры” ў 1987-м годзе. А таксама рэакцыю на гэтую песню аўтарытэтнага музыканта басіста гурта “Сузор’е” А. Казлоўскага, якую ён выказаў ў памяшканьні для арганізатараў: “Сапраўды моцная рок-песня!” І хоць сёньня Лявон дэзавуе некаторыя яе пастулаты (кштальту, “я супраць “благітных” і “залатых”), а сам ня супраць адыграць нешта ў стылі песень “рэстараннага варьянту” (напраклад, у складзе праекту “Крамбамбуля”), “Рок-музыкант” з “Дваццаць восьмай зоркі” Вольскага застаецца клясычным узорам рок-гімну, як жанру беларускай рок-музыкі.

Але галоўная скіраванасьць тэкстаў і музыкі гурта заставалася сацыяльнай. Па вастрыні ўвасабленьня гэтай тэмы ў беларускай рок-музыцы ім не было роўных. Гэта было абумоўлена зацікаўленасьцямі і талентам асноўных аўтараў песень “Мроі” (Вольскага, Давыдоўскага, Дземідовіча), якія сваімі тэкстамі стваралі асновы айчыннай рок-паэзіі. Гранічная эмацыянальнасьць былі ўласцівыя лепшым кампазыцыям гурта. Такімі ўспрымаюцца і песні “Шмат”, “Дваццаць восьмая зорка”, мэтафарычныя кампазыцыі “Кастрычніцкі цягнік”, “Апошні інспэктар”, і сатырычныя замалёўкі “Мама-мафія”, “Аўстралійская полька”...

Нельга не адзначыць, што ня толькі вострыя сацыяльныя песні былі галоўнымі ў творчасці “Мроі”. Відавочна, што свой асноўны мастацкі пасыл выканаўцы зьвяталі да маладых беларусаў, якіх заклікалі скінуць пугу нацыянальнага нігілізму, устаць у абарону незалежнасьці, мовы і культуры роднага краю. І рабілі гэта надзвычай пераканаўча. Пра што сведчыць адна з самых яркавых кампазыцыяў альбому “Зямля”. Па-сутнасьці “Зямля” – гэта спроба разбудзіць нацыянальнае сумленьне тых, хто яшчэ ў стане асэнсаваць свае вытокі і карані, сваё прызначэньне на гэтай зямлі. І не віна гурта “Мроя”, што “Зямля” і сёньня застаецца звышактуальнай тэмай ў беларускай рэчаіснасьці.

Для многіх нашых зь Вітаўтам Мартыненкам равеснікаў і папелчнікаў ўспаміны пра “Мрою” назаўсёды будуць зьвязаныя з нашым удзелам у першым Вальным сойме беларускіх суполак, які адбыўся ў 1987-м годзе. Цудоўным падарункам яго дэлегатам стаў легендарны канцэрт “Мроі”. Упэўнены, мы ўсе памятаем гард-рокавую віхуру канцэртовага гучаньня гурта Л. Вольскага ў актавай залі пісьменьніцкага дома адпачынку “Іслач”, што ў Валожынскім раёне. Як і песні, якія прагучалі там, асабліва гіт “Ён яшчэ вернецца”. Гэтыя і іншыя творы і відэа-фрагмэнты канцэртных выступаў, якія не публікаваліся раней, прадстаўлены на CD-варьянце альбому “Дваццаць восьмая зорка” ў якасьці бонус-трэкаў. За гэты падарунак прыхільнікам “Мроі”, а таксама за грунтоўную прадмову да праграмы дыску, за поўную бібліяграфію і дыскаграфію гурта, трэба дзячыць складальніку кружэлкі, зьнаму беларускаму музычнаму крытыку Вітаўту Мартыненку і мэнэджару перавыданьня Віталю Супрановічу. Іхныя вопыт і архіўныя матэрыялы дазволілі напоўніць спраўдзіць мэты “Беларускага Музычнага Архіву” ў адносінах да такой культуравай зьявы беларускай рок-музыкі 80-90-х гадоў, як гурт “Мроя”.

**Анатоль МЯДЬГУЙ,**  
<http://mialguj.livejournal.com>



тычнай завяздзеньцы адказваў на нашыя патрабаваньні аб большай увазе да беларускай музыкі. І толькі 1989-м годзе маскоўскія чыноўнікі вымушаны былі адраагаваць на нашыя звароты рэальна, бо гэтае пытаньне ставілася вельмі жорстка: альбо вы выдаеце беларускія дыскі, альбо мы зьвяртаемся да беларускага ўраду з ініцыятывай адраджэньня вытворчасці грамафонных кружэлак у Беларусі. Вось тады і былі зроблены запісы дыскаў “Мроі” і “Бонды”, былі выдадзены першыя альбомы беларускага року. Нягледзячы на гэта, празь некаторы час мы з В. Мартыненкам усё-ж былі вымушаны зьвярнуцца да старшыні камісіі па культуры Вярхоўнага Савету Беларусі Н. Гілевіча і тагачаснага кіраўніка беларускага ўраду В. Кебіча з прапановаю аднавіць працу заводу па вытворчасці беларускіх кружэлак...

Ніл Гілевіч падтрымаў нашу прапанову, а Вячаслаў Кебіч адраагаваў, як заўжды, на свой “інтэграцыйны” лад: маўляў, няхай гэтым пытаньнем займаецца Масква! Добра, што рэнамэ прэм’ера выратавала тэхнічная рэвалюцыя: на зьмену вінілу прыйшлі CD-дыскі і неабходнасьць у такой вытворчасці адпала. Але і цяпер не адпала неабходнасьць выдаваць у лічбавым фармаце тое, што стваралася ў тыя часы. Вось і перавыданьне альбому “Дваццаць восьмая зорка” з шэрагу тых музыч-

**Шаноўнае спадарства!** Нагадваем, што 31-га траўні 2010 году заканчваецца тэрмін збору твораў для альманаху беларускіх пісьменьнікаў замежжа “БЕЛАРУС 2010”.

Зьямясьціць свае творы ў альманаху маюць права аўтары, якія пішуць па-беларуску ў розных літаратурных накірунках. Адзінае патрабаваньне – аўтары павінны жыць па-за межамі Беларусі.

Плануемы час выхаду альманаху ў сьвет – жнівень 2010 году.

Свае творы аўтарам найлепш дасылаць электроннай поштай на адрас: [hazetabelarus@att.net](mailto:hazetabelarus@att.net) У выключных выпадках, калі аўтары ня маюць доступу да сусьветнага сьцева, творы можна даслаць поштаю запісанымі на CD ці DVD альбо надрукаванымі на паперы на адрас рэдакцыі:

**BIELARUS / P. O. Box 3225 / Farmingdale, NY 11735 USA**

Тэксты пажадана пісаць тарашкевіцай. Творы напісаныя наркомаўкай, у альманаху будуць надрукаваныя тарашкевіцай.

Кожнаму аўтару, хто вырашыць даслаць творы для альманаху, пажадана таксама даслаць свой партрэтны здымак і кароткую аўтабіяграфію і, калі захочуць, дадатковую інфармацыю пра сябе, якую яны хацелі-б паведаміць сваім чытачам.

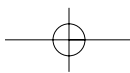
З пытаннямі кантактуйце рэдакцыю. Жадаем посьпехаў!

**Мары з Дастаўкай!**  
**PRASTORA.BY**

**Prastora.by** – інтэрнэт-крама кнігаў на беларускай мове. Тут вас чакае вялікі выбар мастацкай і навукова-папулярнай літаратуры, новыя выданьні, а таксама рэдкія кнігі. Побач з кнігамі на нашых віртуальных паліцах аўдыёкнігі, музычныя кампакт-дыскі, відэа, сувэніры ды іншыя беларускія тавары. Даступныя цэны, зручныя спосабы аплаты, дастаўка па ўсім сьвеце!

Замову можна зрабіць па тэлефоне або даслаць на e-mail, аформіць непасрэдна праз сайт ці пры дапамозе сэрвісу Skype. Падрабязная інфармацыя на нашым сайце [www.Prastora.by](http://www.Prastora.by)

Зычымы усім беларусам паболей беларускае прасторы наўкола!  
**Каманда Prastora.by**



# Нашыя ў Ванкувэры

18 лютага, калі беларускія біятланісты Дар'я Домрачава і Сяргей Новікаў падаравалі Беларусі бронзавы і срэбраны медалі Алімпіяды ды непамерную колькасць пазытыўных эмоцыяў усёй краіне, невялічкая дэлегацыя беларускіх заўзятараў, якая толькі прыляцела ў сталіцу гульні, была там нарэхват.

Чатыры беларусы з Флярыды, Нью-Ёрку і Нью-Джэрзі праляцелі ўсю Амэрыку з усходу на захад, каб падтрымаць нашых алімпійцаў ды пабачыць дзеве гульні гакейнага турніру ды пры магчымасці кваліфікацыю жаночай акрабяткі. На жаль, працяглайшай вандроўкі працоўна-вучэбныя будні не дазвалялі зрабіць. Але ім і так, напэўна, зайздросцілі па-доброму шмат хто з нашых суайчыннікаў на ўсіх кантынэнтах.

Прыязмліўшыся ў амэрыканскім Сіэце 17 лютага беларускія заўзятары Ілья, Зьміцер і Паша з паўночна-ўсходняй часткі ЗША пачакалі некалькі гадзінаў у аэрапорце яшчэ аднаго суайчынніка – Паўла, які жыве ў цэплай Флярыдзе. Сустрэча з іншымі беларусамі ЗША, якія ўжо прыбылі на месца падзеяў з Дэлявэру і Ілінойсу, была заплянаваная ўжо ў Ванкувэры.

Узяўшы ў арэнду аўта ды пераначаваўшы на мяжы з Канадаю ў недарогім гатэлючыку, беларусы рانیцаю 18 лютага

былі ў сталіцы Алімпіяды. Яны тады яшчэ ня ведалі, што гэты дзень стане гістарычным для беларускага спорту. Можна, і іх візыт таксама нейкім чынам паспрыяў на-



Ілья, Паша, Павал і Зьміцер.

шым алімпійцам зрабіць гэты дзень самым паспяховым для Беларусі ў гісторыі зімовых Алімпіяд?

Як-бы там ні было, а хлопцы трапілі, як

той казаў, з карабля на баль: пра Беларусь у гэты дзень гаварылі ўсе. Бронза нашай Дашы і асабліва срэбра Сяргея, хто фінішаваў у адзін час з фэнамэнальным нарвэжцам Оле-Эйнарам Б'ёрндаленам, уразілі ўсіх. І менавіта Даша і Сяргей шмат каму дапамаглі даведацца, што-ж гэта за краіна такая Беларусь

кейныя швэдзкія з нацыянальнай сымбалай ды надпісам "Belarus", толькі дапамагалі хлопцам купацца ў агульных віншаваньнях ды цёплым настроі Алімпіяды.

Па расповядах нашых заўзятараў, яны былі ў гэты дзень у Ванкувэры кшталту галівудзкіх знакамітасцяў. Жадаючых сфатаграфавання ці проста перакінуцца параю словаў зь беларусамі было вельмі шмат.

Патрапілі хлопцы і ў поле зроку канадзкіх мэдыяў. Рэпарцёр газеты "The Vancouver Sun" узяў невялікае інтэрвію ў нашых хлопцаў, распавёўшы, што ў бліжэйшы дзень рэпартаж з іхным удзелам зьявіцца на сайце выдання, а таксама ў наступным папяровым выпуску газеты.

У праграму акрамя выпітага з нагоды мэдалёвага сьвята піва ды кантактаў з замежнікамі ўвайшлі і некалькі знаёмстваў зь мясцовымі беларусамі, якія былі вельмі радымі бачыць суайчыннікаў. Адная зь беларусак аказалася нават добрай сяброўкай нашай фрыстайлісткі-прыгажуні Ассоль Слівец.

Як паведаміў па тэлефону з Ванкувэру Ілья, у сталіцы гульні вельмі цёплая атмасфэра: усе навокал жадаюць толькі поспехаў, бачныя толькі людзі з добрым настроем ды з усмешкамі на тварах. Вельмі шмат людзей зьбіраецца ўвечары ў цэнтры гораду. Праграма, распрацаваная арганізатарамі, не дазваляла гасцям сумаваць.

Паводле [www.hockeyby.org](http://www.hockeyby.org)

## “Дух Беларусі” ў Таронта

У Беларускім грамадзка-рэлігійным Цэнтры ў Таронта 1-га лістапада 2009 г. адбылася імпрэза з нагоды юбілею пісьменьніцы і перакладчыцы Ірыны Варабей, аўтаркі кнігі “Там, дзе сэрца маё”.

Ірына Варабей вядомая ў Канадзе майстрыха па вышыўцы, а таксама фатограф, ляўрэат прэміяў прэстыжных часопісаў. Беларускі чытач ведае яе і як перакладчыцу кнігі Кастуся Акулы “Заўтра ёсць учора”, якая, як і першая яе кніга, выдадзеныя ЗБС “Бацькаўшчына”. Ведаюць Ірыну і як аўтарку першых беларускіх кампутарных распрацовак вышывак на беларускую тэматыку. Ірына ня проста выдатна вышывае, яна дасканала ведае таямнічую сымболіку старажытных узораў, і таму кожны яе твор мае глыбокі падтэкст, ён – пасыл ня толькі ў мінулае, але і ў будучае.

Прысутныя з цікавасьцю знаёміліся з сэрыяй працаў пад агульнай назвай “Дух Беларусі” (Spirit of Belarus) на выставе, адкрытай у Цэнтры.

Павіншаваць Ірыну сабраліся сябры Згуртавання Беларусаў Канады і парафіі св. К. Тураўскага. На імпрэзе выступілі таксама Н. Дробіна і А. Кот.

Вядучай імпрэзы была вядомая пісьменьніца, ганаровы сябра ЗБК, Вольга Патава. У сваім выступленьні яна адзначыла, што галоўнай якасьцю ўсяго, што стварае Ірына Варабей, ёсць імкненьне працягнуць традыцыі канадзкай эміграцыі (сярод якой былі такія яркія асобы, як Вінцэнт Жук-Грышкевіч, Кастусь Акула, Аляксей Грыцук, Раіса Жук-Грышкевіч, Валянціна Пашкевіч ды іншыя), а менавіта – ствараць у Канадзе прыгожы і адпаведны гісторыі і культуры вобраз Беларусі.

Ю. ТРУБЕЦ  
[www.zbsb.org](http://www.zbsb.org)

## Беларус выйграў Кубак Антарыё

Канадзкі спартовец, беларус, студэнт Гуэльфаўскага ўнівэрсытэту Антось Варабей выйграў Кубак Антарыё

Віншuem беларускага чэмпіёна антарыійскіх студэнтаў Антося Вараб'я!

І. А.

сярод студэнтаў 2009 году (University Cup-2009) па горным ровары. Розыгрыш Кубка праводзіўся ў верасьні-кастрычніку ў чатыры этапы. Каманднае першынства Кубка выйграла каманда Гуэльфаўскага ўнівэрсытэту, у складзе якой таксама выступаў Антось Варабей, і якую ён ствараў цягам чатырох гадоў сваёй вучобы ва ўнівэрсытэце, бо да ягонага паступленьня туды ўстанова ня мела ні клюбу, ні каманды па горным ровары. Такім чынам, ён заваяваў два мэдалі ды чэмпіёнскі тытул і ў камандным, і ў асабістым заліку.



## Лісты ў рэдакцыю

Удакладненьне да надрукаванага ў № 565 “Календара “Беларуса”

Нажаль, АГ падае ў адным месцы памылковую інфармацыю, калі піша, што Алег Шнэк быў сакратаром Беларускага Цэнтральнага Камітэту ў Вікторыі з 2003 да 2005 гадоў. У сапраўднасьці Алег Шнэк працаваў старшынём БЦК з 2002 да 2005.

Хачу таксама дадаць, што акрамя працы кіраўніком Беларускага Вызвольнага Фронту ад 1993 да 2005 г. А. Шнэк браў актыўны ўдзел у працы Фэдэральнае Рады Беларускіх Арганізацыяў ў Аўстраліі, прадстаўляў беларусаў Аўстраліі на 1-м Зьездзе ЗБС “Бацькаўшчына” ў Менску ў 1993 годзе. Будучы сьвядомым беларусам, ён заўсёды вельмі актыўна працаваў на ніве беларускай нацыянальнай ідэі ў Аўстраліі. Да апошняга часу дапамагаў рыхтаваць да друку часопіс “Новае Жыцьцё”: дасылаў артыкулы, архіўныя матэрыялы, рабіў карэкцыю.

Што да бацькі А. Шнэка Сьцяпана, то ён, будучы савецкім вайскоўцам, служыў ня толькі ў Ленінградзе, але і ў іншых мясцінах. Да слова, загадам Прэзыдэнта БЦР Радаслава Астроўскага № 4-48 Сьцяпан Шнэк быў прызначаны 15 траўня 1948 году міністрам Краёвай Абароны

Беларускай Народнай Рэспублікі (у той час Рада БНР, якой мы яе ведаем сёньня, яшчэ не была адноўлена).

Віктар КАВАЛЕЎСКИ, архівіст Беларускага Гістарычнага Згуртаваньня ў Аўстраліі

Мяне завуць Аляксей ВАРАНЦОЎ, мне 21 год, я нарадзіўся ў Беларусі. Найбольшае ўражаньне ў жыцьці – успаміны аб тым, як мяне адштурхнула радзіма, і я зразумеў, што ў той краіне мяне няма месца. Таму я тут і вырашыў вам напісаць.

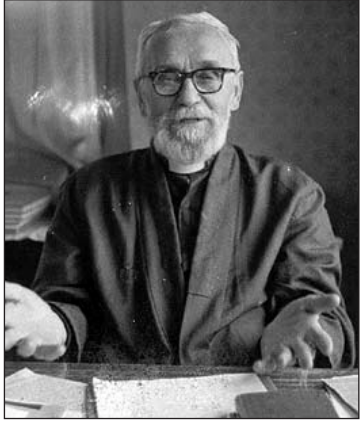
Вы ведаеце, што здзівіла мяне больш за ўсё, калі я пазнаёміўся з ладам жыцьця ў Злучаных Штатах? У Беларусі палітычная актыўнасьць не стасуецца з актыўнасьцю рэлігійнай, гэта ўзаемавыключальныя паняцьці. Але тут, у Амерыцы, менавіта вера робіць чалавека заклапочаным палітычным дабраўтам краіны, вымагае патрабаваць справядлівасьці там, дзе яе няма, рабіць гэта голасна, адчуваючы сваё права і абавязак на гэта. Толькі тут я зразумеў, што мой сьветапогляд не супярэчлівы, а адпавядае Божаю Слову. Сьвецкія не павінны абьякава, бяздзейсна і дыстанцыйна адносіцца да ўсяго, што супярэчыць спакою альбо пагражае яму: да гвалту, вайны, катаваньняў і карупцыі. У Беларусі створаная судовая сыстэма, якая паламала шмат лёсаў, прынесла шмат бяды і гора ўсім, у тым ліку і невінаватым. Суды абараняюць толькі інтарэсы службовых асобаў,

усе судовыя рашэньні прымаюцца менавіта на іх карысьць. Я сутыкнуўся з гэтай праблемай асабіста і часта разважаў, ці не супярэчыць мая палітычная актыўнасьць вучэньню Хрыста – “Князя спакою” (Іс. 9:5). Многія радкі Бібліі гавораць аб несупраціўленьні злу. Але вернік павінен быць “шчаслівым міратворцам”. Але гэта немагчыма без рашучых дзеяньняў, бяз руху супраць плыні. Мы гаворым, што наша цвёрдая вера паможа грамадзтву стаць лепшым. Мы вучым, што Добрая Вестка прыносіць карысьць грамадзтву, што хрысьціянскія каштоўнасьці ёсць блаславеньнем нават для няверуючых. Але без непасрэднага ўмяшальніцтва ў праблемы палітычныя, нічога ня зьменіцца ў грамадзтве, абуджэньня нацыі не абдудзецца.

Я вымушаны быў пакінуць радзіму, таму што за маё жаданьне добрых зьменаў для майго народу я атрымаў пабоі і перасьлед. Наше грамадства стамілася ад бязвер'я, абьякавасьці і страху, а тых, хто рызыкне ўзвысіць свой голас, яшчэ надта мала, каб супрацьстаяць рэакцыйным сілам, якія зрабілі беларускае грамадства такім інэртным і баязьлівым. Я заклікаю ўсіх людзей добрай волі маліцца за Беларусь, за тое, каб для людзей адкрылася рэчаіснасьць, у якой яны жывуць, каб гэта падштурхнула народ да шчырага зьвяртаньня да Бога і рэальных дзеяньняў, накіраваных на вызваленьне краіны ад ідэалёгічнага палону, у якім яна апынулася.

**Каляндар “БЕЛАРУСА”**

**4 сакавіка 1890 г.** (паводле новага стылю) у Гальшанах (сёння Ашмянскі р-н) нарадзіўся **Язэп Германовіч** – сьвятар, пэдагог, рэдактар, байкапісец.



Ягоны жыццёвы лёс варты асобнай кнігі. Столькі перажыў, перацярпеў і пабачыў. Напачатку было навучаньне ў Віленскай каталіцкай сэмінарыі, потым

праца ў парафіі на Слонімшчыне і выкладаньне ў Друйскай гімназіі. Падчас знаходжаньня ў Друі Германовіч (часам пісалі – Гэрмановіч) стаў пісаць у “Беларускую крыніцу” і “Хрысьціянскую думку” пад псеўданімам Вінцук Адважны. У 1932-м плякі выслалі яго ў расейска-кітайскі Харбін працаваць ва Ўсходняй місіі. У 1948 г. ужо кітайскія камуністычныя ўлады яго арыштавалі і выдалі Саветам, а тыя засудзілі на 25 гадоў лягероў.

Ці выжыў-бы, каб ня сьмерць Сталіна і амністыя? Па вызваленьні Германовіч зьяжджае ў Польшчу, а адтуль – праз Рым – у 1959 г. перабраецца ў Лёндан, дзе селіцца ў беларускім асяродку пры Марыян Гаўзе. Цягам некалькіх гадоў Язэп Германовіч быў дырэктарам інтэрнату для хлопчыкаў сьв. Кірылы Тураўскага, а ў 1964-м аднавіў выдань-

не часопіса “Божым шляхам” ды быў яго рэдактарам да сваёй сьмерці. Язэп Германовіч памёр у 1978 г. Пахаваны на беларускай дзялянцы могілак St. Rapras у Лёндане. Ягоныя ўспаміны “Кітай – Сібір – Масква” выйшлі на шасьці мовах, а некалькі гадоў таму былі перавыдадзеныя па-беларуску.

**21 сакавіка 1945 г.** выйшаў апошні нумар бэрлінскай газэты “Раніца”. Першы нумар выйшаў 3 снежня 1939 г., дзякуючы высілкам Фабіяна Акінчыца і Анатоля Шкуткі, а ўсяго за 5 гадоў пабачылі сьвет 235 нумароў. У розны час газэту рэдагавалі Фабіян Акінчыц, Мікола Шкялёнак, Вітаўт Тумаш, Станіслаў Грынкевіч-малодшы, Станіслаў Станкевіч.

Газэта, задуманая як пэрыёдык для ваеннапалонных у Нямеччыне, хутка стала агульнай для беларусаў Заходняй і Цэнтральнай Эўропы, пагатоў нацысты заваявалі гэтыя краіны. Чыталі яе і ў Беларусі. Калі вынесці за дужкі прапагандысцкую прана-

цысцкую лухту, якую былі вымушаныя друкаваць у газэце, у “Раніцы” шмат чаго было цікавага і карыснага, найперш літаратурныя і гістарычныя артыкулы. Так, менавіта на старонках “Раніцы” былі надрукаваныя першыя вершы Ларысы Геніюш.



**31 сакавіка 1995 г.** памёр **Янка Міхалюк** (нарадзіўся ў 1922 г. на Лунінецшчыне). У 1944 г. апынуўся на выгнаньні. Далучыўся да Арміі Андэрс, зь якой

праз Апэніны дабраўся да Вялікабрытаніі. Ён быў адным з заснавальнікаў беларускага жыцця ў горадзе Брадфардзе. Потым сям’я перабралася ў Лёндан, дзе Янка Міхалюк таксама браў самы актыўны ўдзел у грамадзкім жыцці. У 1970 г. ён узначаліў Згуртаваньне Беларусаў Вялікабрытаніі і кіраваў ім да сваёй сьмерці. Ад 1997 г. пасаду кіраўніка ЗББВ займае ягоная ўдава – Лёля Міхалюк.

31 сакавіка 1980 г. памёр Анатоль Плескачэўскі (нарадзіўся ў 1911 г. у Глыбокім). Ад’ютант Радаслава Астроўскага, у 1944 г. ён ня здрадіў прэзыдэнту БЦР і на эміграцыі. Браў удзел у аднаўленьні БЦР, а ў ЗША быў адным з актывістаў арганізацыі “Амэрыканскія прыхільнікі БЦР”, а таксама віцэ-прэзыдэнтам Амэрыканскіх прыхільнікаў Антыбальшавіцкага блёку народаў. Чым займаўся ў прафэсійнай працы? Працаваў у фармацэўтычнай кампаніі, узначальваў аддзел антыбіётыкаў.

АГ

МГА “Згуртаваньне беларусаў сьвету “Бацькаўшчына” і суполка “Скарына” (Прага, Чэхія) у межах аргкамітэту па сьвяткаваньні 100-годзьдзя з дня нараджэньня славагай беларускай паэткі Ларысы Геніюш абвешчаюць

**конкурс на лепшы эскіз памятнай шыльды ў гонар паэткі.**

Шыльда будзе ўсталяваная ў Празе на доме, дзе жыла Ларыса Геніюш падчас свайго легальнага знаходжаньня ў Чэхаславацкай Рэспубліцы.

Тэкст на беларускай і чэскай мовах, які неабходна разьмясьціць на мэмарыяльнай дошцы:

*“У поўную сілу беларускай, роўнай усім і ня ўніжанай, я была толькі ў Чэхіі...”*

*Тут ад 1943 г. жыла беларуская паэтка Ларыса Геніюш, у 1948 г. высланая ў савецкі Гулаг.*

*“Plnou merou jsem Beloruskou, rovnopravnou a nepornbzenou, byla pouze v Cechach...”*

*V tomto dome zila od r. 1943 beloruska basnirka Larysa Genius, v r. 1948 odvlecena do sovetsekeho gulagu.*

Па эскізе пераможцы будзе адлітая памятная дошка Ларысе Геніюш. Пераможцу конкурсу чакае паездка ў Прагу.

Конкурс эскізаў будзе доўжыцца з **10 сакавіка да 15 красавіка 2010 году.**

Эскізы дасылайце на адрас:

**МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”**  
вул. Кузьмы Чорнага, 31, офіс 906,  
220012 г. Менск

або па электроннай пошце на скрынку: **zbsb@tut.by.**

Тэлефон для даведак: **+375 17 200 70 27**

Вашынгтонскі гурток БАЗА запрашае да супрацоўніцтва беларусаў, а таксама ўсіх, хто жыве ў Акрузе Калюмбія, штатах Вірджынія, Мэрылэнд і Дэлавер і цікавіцца беларускімі справамі.

Падрабязную інфармацыю пра дзейнасьць гуртка можна атрымаць, напісаўшы на e-mail: **amnesty\_by@gmx.net** альбо патэлефанаваўшы на нумар (202) 277-5278 (запытаць Вячаслава).

Віншуем **Юлію Кот** і яе сям’ю з нараджэньнем дачушкі і жадаюць моцнага здароўя. Радасьці вам і шчасьці!

Шчыра віншуем **спадарства Качатковых** з нараджэньнем сынулі, унука і браціка. Няхай народжаны радуе вас сваім здароўем! Няхай дапамога Божая, радасьць і шчасьце будзе заўсёды з вамі!

**Япіскап БАПЦ Сьвятаслаў і рада парафіі сьв. Кірылы Тураўскага ў Таронта**

**Газэта “БЕЛАРУС”**  
бесплатна надрукуе кароткія прыватныя паведамленьні й аб’явы некамерцыйнага характару, віншаваньні, запрашэньні, спачуваньні ды інш.  
Наконт разьмяшчэньня рэклямы кантактуйце рэдакцыю.

**НА ВЫДАВЕЦКІ ФОНД “БЕЛАРУСА” АХВЯРАВАЛІ:**

- А. Мясьнікоў .....150
- В. Грыцук .....100
- М. Сьнежка .....100
- М. Прускі .....60
- Г. Асташонак .....50
- Беларусы Адэляйды ..... 50
- М. Белямук .....50
- Я. Іваноў .....50
- М. Калядка .....50
- С. Карней .....50
- М. Касьцюк .....50
- Т. Каўшовік .....50
- М. Мароз .....50
- К. Маталыцкі .....50
- А. Міхайлаў .....50
- П. Мурзёнак .....50
- А. Навуменка .....50
- А. Руды .....50
- В. Сітнік .....50
- Л. Франке .....50
- М. Швэдзюк .....40

Усім шчыры дзякуй!

**Паведамленьне**

Скончаная праца над новым сайтам Віктара Кавалеўскага, дзе дасьледчыкі беларускага жыцця ў Аўстраліі змогуць знайсці матэрыялы на беларускай катэгорыі сайта: [http://1270.0.1/vetrazilindex\\_au\\_bel.php](http://1270.0.1/vetrazilindex_au_bel.php).

Усяго ўведзена сем тэмаў (часткова на англійскай мове): **Беларусы ў Аўстраліі, Беларуска-Праваслаўная Царква ў Аўстраліі, Беларуска-арганізацыі, Публікацыі на беларускай мове і Сустрэчы Беларусаў Аўстраліі.** Колькасьць артыкулаў сёння абмяжаваная колькасьцю ў 113, але паступова будуць увадзіцца новыя.

З фатаздымкаў пакуль ёсьць толькі фота сьвятароў БАПЦ у Адэляйдзе, фота могілкаў у Мэльбурне і іншыя. Прайшоўшы рэгістрацыю і лагін, карыстальнікі могуць пакінуць каментары пад тым ці іншым артыкулам, тыя-ж, хто ня маюць часу на рэгістрацыю, могуць пакінуць свае пытаньні ў разьдзеле: Let’s talk - Пагутарым ([http://1270.0.1/vetrazilindex\\_au\\_bel.php?mod=dzennik](http://1270.0.1/vetrazilindex_au_bel.php?mod=dzennik)) альбо даслаць паведамленьне на старонцы [http://1270.0.1/vetrazilindex\\_admin.php](http://1270.0.1/vetrazilindex_admin.php).

Відэаспасылкі пакуль не працуюць, але гэта толькі пытаньне часу. Посьпехаў у дасьледваньнях.



Віншую маіх сяброў **Віктара ГУРСКАГА** і **Віктара ЯФРЭМЕНКАВА** (абодва нарадзіліся ў сакавіку) з днём нараджэньня і зычу здароўя, аптымізму і усемагчымых жыццёвых посьпехаў.

**М. К.**

**БЕЛАРУС**

Газэта Беларусаў у Вольным Сьвеце

Выдае штотысячна: **Беларуска-Амэрыканскае Задзіночаньне**  
Сусьветнае сеціва: [baza-belarus.org](http://baza-belarus.org)

Падпіска \$50 на год.  
Чэкі выпісвайце на **BIELARUS**

**BIELARUS**

Belarusan Newspaper in the Free World

Published monthly by **Belarusan American Ass’n, Inc.**

Subscription \$50 yearly

Make checks payable to **BIELARUS**

Рэдагуе калегія.

Адказны рэдактар **Марат КЛАКОЦКІ**

Падпіска **Сяргей ТРЫГУБОВІЧ**

Артыкулы, падпісаньня прозьвішчам ці ініцыяламі, могуць зьмяшчаць паглядзі, зь якімі Рэдакцыя не згаджаецца. Перадрук дазваляецца толькі пры ўмове зазначэньня крыніцы.

© **BIELARUS**, 2010

Адрас для допісаў і кантактаў:

**BIELARUS**

**P.O. Box 3225**

**Farmingdale, NY 11735**

E-mail: **hazetabelarus@att.net**

Сусьветнае сеціва: **www.bielarus.org**

ISSN 1054-9455

Адказнасьць за зьмест рэклямы нясе рэкламадаўца.